

Öppet brev till SVT gällande diskussion om hästars välfärd vid den TV-sända världscupen i hoppning och dressyr

Det kan aldrig vara hästens fel att blodförsörjningen till tungan hindras under ridning. Det är inverkan av ryttarens hand, tillsammans med typ av bitt, som avgör belastningen på hästens mun. Att rida en häst med så hårt tryck mot munnen och i en tvingande huvud-halsposition att det orsakar smärta, blodstas eller skador i munnen ska därför aldrig bagatelliseras eller försvaras, så som gjordes av SVT:s programledare och kommentator.

Vi förväntar oss att SVT utgår från gällande uppförandekoder inom hästsporten och den svenska djurskyddslagstiftningen. Det finns ingen anledning för SVTs kommentatorer att i sändning ursäkta ett beteende som varken är djurskyddsmässigt acceptabelt eller tillåtet.

I förra veckan avgjordes världscupen i hoppning och dressyr, vilken sändes av SVT och troligen lockade en stor mängd hästentusiaster till TV-skärmarna. Ingen med hästintresse kan ha missat de svenska framgångarna! Utöver de direkta sändningarna från tävlingarna så bjöds det på en hel del ”mellansnack” i de långa och många pauserna under klasserna, och värt att notera är att flera frågor som inkom till SVT berörde temat hästvälfärd. Att hästvälfärd blivit en alltmer uppmärksam och viktig fråga har även syns bland kommenterarna i olika medier, framförallt gällande dressyren.

En av de frågor som kom in under sändningarna gällde hur man ser på att flera ryttare är med i tävlingen trots att deras hästar på fotografier från tidigare tävlingar visat sig ha ridits på ett sådant sätt att deras tungor blivit blåfärgade av syrebrist. Svaret från SVTs programledare lyder: ”Hur knäppt man kan tycka att det än låter så är blå tunga inte förbjudet. Det kan man ha en massa åsikter om, men därför så kan man heller kanske inte tycka så mycket om att de ryttare som fastnade på bild är med här, därför enligt regelverket har de inte gjort något fel. Sen kan man ha åsikter om det, men så är liksom grunden, så är reglerna”.

Vidare följer även ett inslag där expertkommentatorn i dialog med SVT:s programledare menar att det är hästen som ”vill fram” för mycket och trycker sin tunga mot bittet när ryttaren, genom att öka tygelkraften, vill göra en förhållning (t ex. för att bromsa upp hästen), och därigenom orsakar sig själv strypt blodtillförsel till tungan. Det vill säga, man fråntar ryttaren dennes ansvar och skuldbelägger hästen. Man framför vidare att detta kan hända under ett kort moment, men att man naturligtvis inte vill att så ska ske.

Sveriges veterinärförbund vänder sig starkt mot det som framfördes av SVT:s kommentatorer under sändningarna. Nej, det står inte uttryckligen i det internationella ridsportförbundets (FEI) regler och inte heller i Svenska Ridsportförbundets tävlingsreglemente (TR) att det är förbjudet att rida hästen på ett sådant sätt så att den får just en blå tunga, men det bör vara underförstått. Till exempel så framgår det av FEI:s Code of Conduct att hästens välfärd aldrig får underordnas tävlingsinriktade eller kommersiella intressen ”Welfare of the horse must never be subordinated to competitive or commercial influences”, och att övervåld vid ridning (användningen av hjälper/signaler via tyglar, skänklor etc.) inte tolereras ”Abuse of a horse using natural riding aids or artificial aids (e.g. whips, spurs, etc) will not be tolerated”. I ”Code of Conduct” som gäller inom Svenska Ridsportförbundet framgår att ”Hästens hälsa och välfärd måste garanteras vid all hantering av hästen och vid all veterinär behandling”.

Viktigare än sportens interna regler är dock svensk lagstiftning, som inte kan upphävas av vissa branschorganisationers egna interna regelverk. Således gäller svensk djurskyddslagstiftning vid all träning och tävling med hästar i Sverige. Lagstiftningen är överordnad och gäller oavsett vad som framgår av de olika tävlingsreglementena. Denna lagstiftning syftar till att skydda djuren från lidande (fysiskt och mentalt) vid både träning och tävling. Av Djurskyddslagen (2018:1192) framgår att det är förbjudet att träna eller använda djur vid tävlingar eller prov på ett sådant sätt att djuren utsätts för lidande. Vidare framgår av föreskrifterna om tävling och träning med djur (SJVFS 2019:26) att

utrustning, hjälpmedel eller metoder inte får användas på sådant sätt att det kan medföra skada eller annat fysiskt eller psykiskt lidande för djuret. Sammanfattningsvis innebär detta att det definitivt inte är i linje med varken FEI:s eller Ridsportförbundets uppförandekoder eller med svensk djurskyddslagstiftning att rida en häst och använda bitt och hand på ett sådant sätt att hästen får en nedsatt blodcirkulation i sin tunga och därmed orsaka den obehag och smärta.

Vidare kan det aldrig vara hästens fel att blodförsörjningen till tungan hindras under ridning. Det är inverkan av ryttarens hand, tillsammans med typ av bitt, som avgör belastningen på hästens mun. Hästar har en väl utvecklad känsel i munhålan och vävnader som lätt kan skadas vid belastning. Att rida en häst med så hårt tryck mot munnen och i en tvingande huvud-halsposition att det orsakar smärta, blodstas eller skador i munnen ska därför aldrig bagatelliseras eller försvaras.

Vi är medvetna om att det inom de olika ridsportförbunden pågår ett omfattande arbete kring hästvälfrågor. För att möjliggöra förändringar som påverkar tävlingshästarnas välfärd positivt måste företeelser och problem kunna belysas öppet och sakligt. Först då kan nödvändiga insatser sättas in som ser till att redan existerande regelverk kan följas. Vi förväntar oss att SVT utgår från gällande uppförandekoder inom hästsporten och den svenska djurskyddslagstiftningen. Det finns ingen anledning för SVT:s kommentatorer att i sändning ursäkta ett beteende som varken är djurskyddsmässigt acceptabelt eller tillåtet.

//Sveriges veterinärförbund